

Изложба Јавне установе Спомен-подручје Доња Градина „Економије јасеновачког логора“

Милорад Буква

Директор ЈУ СП Доња Градина

DOI: 10.7251/TDG0115237B

УДК 343.819.5(497.13 доња ГРАДИНА)

Јавна установа „Спомен-подручје Доња Градина“ у 2014. години реализовала је покретну изложбу која носи назив „Економије јасеновачког логора“, а која је планирана Планом и програмом рада Установе за 2014. годину.

Ауторка изложбе је Тања Тулековић, виши кустос у Јавној установи „Спомен-подручје Доња Градина“. Стручни сарадник је Јасмина Тутуновић Трифунов, кустос-историчар из Музеја жртава геноцида у Београду. Текст изложбе и каталога лекторисала је Татјана Атлагић, лектор из Академије наука и умјетности Републике Српске у Бањој Луци, а на енглески језик превела Невена Вучен.

Фотографије су коришћене из архива наше установе, те из архива Музеја жртава геноцида у Београду и из *Књиге из тишине: Усташки злочин геноцида у селу Међеђа, 1941-1945. године*, ауторке Тање Тулековић.

Изложба садржи 15 паноа, који историјски документовано и музеолошки савремено представљају економије јасеновачког логора попут оних у Доњој Градини, Драксенићу, Међеђи, Бистрици, Млаки, Јабланцу...

Акцент изложбе стављен је на вербална свједочанства логораша који су радили у усташким економијама. На непосредан начин посјетилац сазнаје више о страшним мукама логораша, који су, гладни и жедни, производили храну за усташе а њима самима је по цијену живота било забрањено да ишта од тога конзумирају. Радили су оковани – оковани су и умирали. Радили су гладни – гладни су и умирали. Економије су неке биле извор живота: усташама, а неком извор смрти: логорашима.

Изложба је премијерно отворена 1. априла 2014. године у Галерији Академије наука и умјетности у Бањој Луци, гдје је и остала до 20. априла. На Дан Холокауста у Израелу, 27. априла, гостовала је у Јеврејском културном центру у Добоју. Музеј града Зенице био је домаћин изложбе од 28. априла до 12. маја 2014. године. Културни центар Градишка домаћин је изложбе од 10. до 30. јуна. Музеј Херцеговине у Требињу угостио је изложбу од 18. септембра до 2. октобра. Након тога изложба путује на југ Србије и то у Завичајни музеј Жупе у Александровцу, од 7. до 25. октобра, те у Народни музеј Топлице у Прокупљу, од 13. до 29. новембра. Музеј Семберије у Бијељини домаћин је изложби од 1. до 24. децембра. У 2014. години изложбу је посјетило око 7.500 псојетилаца.

Међународни дан сјећања на жртве холокауста обиљежава се 27. јануара те је Јавна установа „Спомен-подручје Доња Градина“ и ове године узела учешће у томе. У Галерији науке и технике Српске академије наука и уметности у Београду 27. јануара отворена је изложба „Економије јасеновачког логора“ у присуству великог броја званица. На отварању су о изложби говорили академик Зоран Петровић, аутор изложбе Тања Тулековић а ја сам испред Јавне установе „Спомен-подручје Доња Градина“ поздравио све присутне и отворио изложбу. Након тога изложба је гостовала у Галерији „Зрно“ у Новом Саду од 16. фебруара до 6. марта.

Изложба „Економије јасеновачког логора“ представљена је аустријској публици 19. марта, 2015. године када је свечано отворена у Центру за истраживање историјских мањина у Бечу у ком је остала до 16. априла. На отварању су говорили Аница Мацка Дојдер, посланица у Скупштини града и покрајине Беча, затим Регина Вониш, директорица Истраживачког центра за историјске мањине у Бечу те Срђан Мијалковић, председник СПКД Просвјета у Бечу. Представништво Републике Српске у Бечу било је домаћин ове изложбе у периоду од 19. априла до 9. маја. На дан комеморације у Маутхаузену, 10. маја, у Линцу је отворена изложба „Економије јасеновачког логора“. Изложбу су отворили амбасадор Србије у Аустрији Перо Јанковић и председник Просвјете Срђан Мијалковић.